

MOTERŲ BALSAS

Pirmasis Lietuvių Darbininkų
MĖNESINIS ŽURNALAS

Lietuvių Moterų Progresyvio
SUSIVIENIJIMO ORGANAS

"Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879"

Metai 1.

1917 m. Rugpjūtis - August mėn.

No 8 (11)

RUSIJOS MOTERŲ LEGIJONAI

ŠVENČIONIŠKIS.

Kapitalistų spauda neatsidžiaugia Rusijos moterų narsumu, tik, suprantama, ne revoliuciniu, bet patriotiniu. Mat, Rusijos patriotės pradėjo tvirti legionus, užvardydamos juos "Mirtis". Tie moterų "Mirties" legionai važiuoja į frontą kariuoti. Tas kapitalistams labai patinka ir jie savo spaudoj legionistes kelia į padanges ir liepia viso pasaulio moterims imti pavyzdį iš Rusijos moterų veikimo.

Aš nieko nesakyčiau, jeigu kapitalistai lieptų viso pasaulio moterims imti pavyzdį iš Rusijos tų moterų, kurios, kilus revoliucijai, sugrįžo, iš Sibiro tyrų ir išėjo iš kalėjimų, bet deja, kapitalistai apie tās moteris ir jų veikimą neužsimena.

Pastaruoju laiku tos legionistės išleido sekantį atsišaukimą:

"Pilietės! Visos, kurioms tik brangi Rusijos laisvė ir laimė, skubėkite į mūsų eiles. Skubėkite pakol da nevėlu sulaukyti griuvimą mūsų brangios tėvynės. Mes, pilietės, nesigailėdamos savo gyvasties, dalyvaudamos viduryj armijos, galėsime ją sustiprinti, galėsime pakelti kareivių nu puolusią dvasią, galėsime paskleisti apšvietą, privesime kareivius prie sveiko protavimo, kad jie suprastų savo pareigas ir žinotų, ką reikalauja nuo jų mūsų tėvynė.

Į moterų legionus, kurie yra leisti karinės valdžios, priimama ne jaunesnės 16 metų amžiaus,

pristatant pasportą ir dokumentą apie užbaigimą kokios nors mokyklos bei mokslo šakos. Paskui buna daktariškas egzaminavimas, susipažinimas su įstatymais ir prisiega brangiai tėvynei. Visi kariniai įstatymai turi but pildomi ir jokių išėmių negali buti. Garbės atidavimas taip-pat butinas. Viršininkės, paskirtos karinės įstaigos, privalo buti užbaigusios mažiausia vidurinį mokslą. Del visų įstojusių narių svarbesnieji įstatymų punktai:

1. Garbė, laisvė ir gerovė del tėvynės ant pirmos vietos.
 2. Geležinė disciplina.
 3. Tvirtumas ir nesvyravimas dvasios ir valios.
 4. Drąsumas ir narsumas.
 5. Teisingas ir greitas išpildymas visų įsakymų.
 6. Rimtas atsinešimas savo pareigų linkui.
 7. Narės turi buti pilnos gyvybės, mandagios, geros, malonios, doros ir švarios.
 8. Privalo gerbti svetimas mintis, pilnai užsitikėti vienos kitomis ir eiti prie labo tėvynės.
 9. Tarpe savęs vaidai ir visokie kerštai neda leidžiami, nes jie pažemina žmogaus vertę.
- Prasižengusios prieš šiuos įstatymus, bus baudžiamos kuo aštriausiai.

Po atsišaukimo nurodoma kur galima gauti visas informacijas ir užsirašyti liuosnorėmis.

Legionų skaitlius nemažas. Juos dabar mokina kariško muštro, nekurie jau išsiųsti į karės frontą. Prie legionų priklauso ir karės ministerio Kerenskio pati.

Iš to jų atsišaukimo aiškiai matosi, kad legionai siunčiami į frontą dėl pakėlimo kareivių dvasios ir upo. Ten daugiausia dalyvauja kapitalis-

tės, kurioms nerupi darbo žmonių klesos reikalai. Susipratę darbininkės neis į tuos legionus, bet atbulai, prieš juos kovos. Susipratusių moterų tikslas—ne kraujo praliejimas, bet taika. Tik tuomet pasaulis lengviau atsikvėps, kuomet įvyks visose šalyse taika. Rusijos gi patriotės prie to neina.

Amerikos Kalėjimai ir Emma Goldman

A. PETRIKA.

Tuliems iš mūsų yra labai gerai pažįstami Rusijos kalėjimai. Tie, kuriems teko susidurti su jų administracijos kumščia ir pagyventi toj tvankioj kalėjimų atmosferoj, žino, kas tai yra kalėjimas. Paklauskite kiekvieno, kuris paliko ten dalį savo sveikatos, kuriam gal da ir šiandien randai nuo grandinių neišdilo, jis pasakys, kad kalėjimas, tai pragaras. Netik šiaurės meškinas buvo sugabus, kalėjimo inkvizicijos srityje, bet ir Dėdė Samas neatsilieka. Kitaip sakant, Amerikos kalėjimai nei kiek ne geresni, jei da neblogesni, kaip kad Rusijos. Ypatingai čionai kankinami politiškieji prasikaltėliai.

Rusijoje, tarpe žmonių abelnai, net ir tarpe sąžiningesnių kalėjimo sargų, buvo manoma, kad politiškieji, tai yra tie žmonės, kurie trokšta liaudžiai liuosyvės ir kurie kovoja už jos teises; žodžiu, tai yra viltis Rusijos. Amerikoje gi, manoma kaip tik atbulai. Čionai yra įsiviešpatavus ta klaidinga nuomonė, buk mes turime visas laimes, visas teises, tik nemokame jomis naudotis. Kad tie, kurie kovoja su savo išnaudotojais ir juos remiančią valdžią, yra priešai mūsų laisvės, priešai visų demokratinųjų įstaigų. Nedyvai todėl, kad čion į visokį pasipriešinimą žiurima, kaip į kokį importuotą dalyką, kaip į svetimžemių reikalą. Todėl ir kalėjimo vyriausybė labiau spaudžia politiškusius, negu kriminalistus. Kaip girdėti, tai tuli kalėjimai uždraudė net geresnius laikraščius ar knygas skaityti politiškiems, o jų vieton bruka visokius klerikaliskus šlamštus. Kitur politiškiems valgyt duoda tiktai, kas atlieka nuo kriminalistų. Prie šitokių aplinkybių, politiškių kalinių padėjimas darosi kaskart sunkesniu ir sunkesniu. Skaičius gi jų kasdien vis auga. Daugelis vyrų, kaip matosi iš laikraščių, nesiregistravo ir nenori stoti kariškon tarnyston. Tokius valdžia

kaip tik sugauna, gruda į kalėjimus. Tai vis politiškieji ir mes jų neturėtume užmiršti.

Aš čion noriu bent trumpai paminėti apie vieną moterį, kuriai teko jau nekartą paragauti kalėjimo duonos, kaipo politiškaai nusikaltėlei, tai **Emma Goldman**. Ši moteris paeina iš žydų kilmės ir jau nuo daugelio metų darbuojasi anarchistų tarpe. Kada Amerikoje da nebuvo taip išsiplėtojusi kariška dvasia, tai ir visokios pažiūros buvo labiau toleruojamos. Šiandien gi, pakvipus ore parako dumams, tuli žmonės stačiai pradeda iš proto eiti. Kas tik nepučia į jų militarišką dudą, tas jau ir negeistas. Taip buvo ir su Emma Goldman. Per kelis pastaruosius metus, jos laikraštukas naudojosi, kaip ir visi, antros klesos pačto teisėmis ir niekas jam nekludė. Šiandien jis jau konfiskuojamas. Konfiskuojama netik anarchistiški, bet socialistiški ir net liberališki laikraščiai. Taip kad jau apie penkioliką laikraščių pačtas atsisakė siuntinėti. Spaudos laisvė jau dingo Amerikoje. Su žodžio laisve irgi ne geriau. Emma Goldman savo prakalboj agitavo prieš priverstiną kareiviavimą ir todėl tapo nuteista dvejiems metams kalėjiman ir apart to užsimokėti \$10,000 bausmės. Teisėjai gerai žinojo, kad kaltinamoji pinigų neturi ir ji negalės tų tukstančių užmokėti, bet jie nori ją laikyti kuoilgiausia kalėjime. Jeigu išsėdėjus paskirtą terminą nebus išmokėta ta suma, tad reikės atsėdėti kaljime ir ten atidirbti rokuojant po vieną dolerį į dieną, arba dvidešimt keturis metus. Kapitalistai tik ir nori, kad toki žmonės nesimaišytų tarpe laisvųjų.

Tik, teisėjų nelaimei, nevysi Amerikos žmonės taip mano, kaip jie norėtų. Emmos Goldman advokatuui perkėlus bylą į augščiausį teismą, Amerikos darbininkai į **tris dienas** sudėjo \$15,000 kaucijos ir išėmė ją ant parankos. Jeigu kaucija būtų uždėjęs koks-nors turtingas žmogus, tai nie-

ko nebutų įdomaus; bet kad ta suma suplaukė iš visų Amerikos kampų, pradėdant nuo dolerio krasos ženkleliais ir baigiant tukstantiniais čekiais, tai jau daugiau, negu įdomu. Tas parodo, kad darbininkai neapleidžia nelaimėje savo darugų.

Nors Emma Goldman daug kame skyrėsi nuo mūsų savo drauginėse pažiūrose, nors mūsų keliai ir nesusisiekė, bet ji, kaip ir mes, kovojo už darbininkų klesos reikalus, todėl mes ir atiduodame jai prigulinčią garbę, kaip kovotojai.

KUDIKIŲ ŽUDYNĖ

Statistika parodo, kad Suv. Valstijose kas metai miršta virš trijų šimtų tukstančių kudiškių tokiomis ligomis, nuo kurių galima juos būtų išgelbėti. Vadinaisi, daug daugiau žūsta nekaltų kudiškių nuo paprastų, išgydomų ligų, negu karėse.

Kada mes kalbame apie Europos, Meksikos ir kitas kares, kada kalbame apie Colorados darbininkų žudynes, tuomet pasipiktiname, šurpuliai per kuną pradeda eiti. Bet ar mes užsiminėme nors kartą apie kudiškių žudynes? Ar mes pagalvojęme nors sykį, kad ramiame laike, be jokių karių šimtai tukstančių kudiškių tampa nužudyti delei šio netikusio surėdymo?

Kur vyras į savaitę uždirba \$10 arba \$12, o kartais ir mažiau ir iš to uždarbui privalo užlaikyti šeimyną, kudiškių mirtingumas labai didelis; iš keturių gimusių kudiškių, tankiai miršta du ir net trys nesulaukę metų amžiaus.

Ir nenuostabu, kad toks didelis skaitlius miršta, kuomet vyras negali uždirbti daugiau dvylikos dolerių. Moteris, apskrovus kudiškiais ir visokiais darbais, nepajiegia jų atsakančiai prižiūrėti, negali suteikti tokio maisto, kokis kudiškiam reikalingas, gyvena bloguose kambariuose, į kuriuos neįeina užtektinai oro ir tt. Tose šeimynose, kur vyras uždirba nuo 25 iki 30 dolerių į savaitę, dvylikas mažesnis kudiškių mirtingumas.

Teisybė, valdžia neva "rupinasi" kudiškių sveikata, užlaiko tam tikras galeistingas seseris, kurios vaikščioja po darbininkų stubas, apžiurinėja kudiškius, duoda motinoms patarimus, kaip kudiškius reikia užlaikyti, kokį maistą duoti ir tt. Tankiausia jų patarimai buna tokie: kudiškis privalo vienas atskirame kambarį ramiai miegoti, motina privalo duoti kuogeriausį maistą, šviežią pieną, kuodaugiausia laikyti ant tyro oro ir tt.

Patarimai labai geri, bet ar gali juos kiekviena moteris išpildyti? Ar daug galima bus rasti tarpe darbininkų tokių šeimynų, kurios galėtų visus tuos patarimus gyveniman įvykdinti? Ar galima kudiškiui suteikti atskirą kambarį ir gerą maistą uždirbant dešimtį arba dvyliką dolerių į savaitę?

Apart to, daugelis yra tokių šeimynų, kur kudiškių randasi nemažiau šešių ir čia jau negali būti ir kalbos, kad kudiškis galėtų ramiai miegoti. Nėgana to, tokios šeimynos daugiausia gyvena arti dirbtuvių, kur dumai ruksta ir eina visokios smarvės. Na, ar tuomet gali kudiškis naudotis tyru oru?

Turtingesnieji, sulaukę vasaros, išsiunčia savo kudiškius į vasarnamius ir jie ten ant tyro oro praleidžia visą laiką. Apart to, da nusamdo tarnaitę, lūki juos prižiuri. Darbininko gi moteris tankiai apskrovus kudiškiais, priversta da laikyti po penkis ir šešis burdingierius. Užlaikant tiek burdingierių, jau negali būti ir kalbos apie kudiškių švarų užlaikymą.

Valdžia rupinasi suteikti motinoms įvairius patarimus, bet visiškai neužsimena, kad darbininkas daugiau uždirbtų. Jeigu darbininkas galėtų daugiau uždirbti, tuomet ir kudiškiai būtų geriau užlaikomi be jokių patarimų. Lai valdžia pasistengia, kad kiekvienas darbininkas, prie tokio brangumo mažiausia gautų \$5 į dieną, tuomet kudiškių mirtingumas sumažėtų ir sveikesni jie būtų.

Teisybė, prie to visko, privalo ir moteris daugiau suprasti, mokėti kudiškius auklėti. Jeigu vyras ir 50 dolerių uždirbs į savaitę, vienok kudiškių padėjimas mažai kuo gali pasigerinti, jeigu bus motina tamsi, neturės supratimo apie apšvietą ir tt.

Valdžia turėtų pasirūpinti pagerinimu darbininkų ekonominio buvio ir sykiu panaikinti įstatymą, draudžiantį aiškinti arba suteikti patarimus, kaip galima apsaugoti nuo užsiveisimo. Tuomet moteris neapsikrautų dideliu skaitliu kudiškių ir geriaus juos apžiurėtų.

Pakol valdžia nepasistengs pagerinti darbininkų buvio, pakol darbininkai uždirbs po dešimtį arba dvyliką dolerių į savaitę ir pakol bus draudžiama skleisti, kaip galima apsaugoti nuo kudiškių, patol kas metai žus po kelis šimtus tukstančių nekaltų kudiškių.

A. Jurevičienė.

MUSŲ DIENŲ ŠEIMYNA

LYTIES REIKALAVIMAI.

Seniau kunu ir dušia priklausė žmogus ponui, valdžiai ar bažnyčiai. Jokio savarankumo neturėjo. Pavojingiausia rodėsi tiems ponams, kunigams ir valdžios tarnams paleisti žmonės be apinasrio. Baisu buvo, kad jie tuomet neišmestų iš balno savo jojikų. Prastas žmogus, baudžiauninkas, buvo tarytum iš kitokio molio nulipdytas žmogus. Jis turėjo tik dirbt ir dirbt, kaip ariminkas jautis, kraut ponui turtus, nusižemines, vilkti savo kryžių, ir už tai jam numirus žadėjo dangaus linksmybių. Kad juo lengviau būtų jie savo rankose laikyti, išbujojo tam tikras bažnyčios skelbiamas mokslas: kuno reikalavimai buvo paniekinti, atmesti, kaipo žemina žmogų reikalavimai. Kunas—tai esąs didžiausių pagundų šaltinis, amžinas maištininkas. Reikalinga esą išmokyti su juo kovoti, reikalinga jis pergalėti. Juo labiau reikalinga esą kovoti su lyties reikalavimais, nes jie tokią žymią vietą žmogaus gyvenime užima. Tuose geiduliuose matė tikrai neišvengiamą pikta, smaguriavimą ir nieko prakilnaus, nieko didžio. Ir perkunus svaidė “dušių ganytojai”, kad žmonės negali savo geidulių suvaldyti. Tik į ponų didikų, augštųjų valdininkų, karalių ir savo draugų, kunigų, gašlumą per pirštus žiūrėjo.

Bet ilgai persimainė laikai. Ir tas buvęs vergas, baudžiauninkas pasijuto žmogus esąs. Ir jis pradėjo rūpintis daugiau šiuo gyvenimu, negu pomirtiniu. Ir į kuno reikalavimus, ir lyties geidulių patenkinimą pradėjo kitaip žiūrėti. Jau nustoję bematė vyro su moteria susijungime vien šlykštų neišvengiamą pikta. Ne, tai yra vienas prakilniausių žmogaus gyvenime aktų, nes jis duoda gyvybę naujam žmogui. Bet tik tuomet yra tai prakilnus aktas, kuomet, šituo tikslu vedini, susijungia vyras su moteriške, kuomet abu du meilės ugnia dega, blaiviu protu kits kitam atsiduoda, o ne tik žemus savo geidulius patenkindami, apsiseilėję, girti, už pinigų “meilę” pirkdami arba prievarta jos reikalaudami. Mes žinome šiandien, kad tai, kokiam stovyj ir kokiais jausmais vyras ir moteriškė kits kitam atsiduoda, atsiliepia ir vaikuose.

Mokslas šiandien pripažįsta, kad lyties reikalavimai—tai yra po valgio, gėrimo ir miego patįs didieji žmogaus prigimimo reikalavimai. Kiekvienas sveikas, subrendęs organizmas to reikalauja. Lyčių jungimasi—tai yra gyvosios pri-

gimties įstatymas: vyras ir moteriškė taip-pat negali be jo apsieiti, kaip ir visi gyvieji tvariniai. Teisingai yra pasakęs Liuteris: “Kas nori priešintis prigimimo reikalavimui ir nedaryt, to ko nori ir turi daryti prigimimas, tas tik tai daro, kad nori pakenkti prigimimui prigimimu bebuvus, ugniai, kad ji degtų, vandeniui, kad jis šlapintų, žmogui, kad jis valgytų, gertų ir miegotų”. Suprazdamas tai ir matydamas, kad kunigai tik žodžiais bepatybę pripažįsta, kanauninkas Liuteris vedė, ir visi jo pasekėjai kunigai gali vesti. Kas atvirai neatlieka prigimimo reikalavimų, atlieka tai slapta, visokių priešingų prigimimui priemonių vartoja. Negalima laikyti už blogą kunigams, kad jie, žmonės budami, žmogaus prigimimo negali pergalėti. Šlykštus tik tas jų veidmainiavimas; šlykštu, kuomet tie “dvasiški tėveliai” tikinčiųjų moteriški silpnumu naudojasi; šlykštu, kada klausykla pavirsta vieta, kur jaunos mergaitės išgirsta tokių daiktų, kokių da nėra girdėjusios: kunigai su pamėgimu jų apie tai klausinėja, kiti meiliai glamonėja...

Subrendusių žmonių visišką susiturėjimą tankiai labai blogai veikia į nervus ir visą organizmą, iššaukia sunkių ligų, proto ligų, žudymųsi. Žinoma, ne pas visus lygiai tas reikalavimas apsi-reiškia. Tai daug priklauso nuo auklėjimo, draugijos, kurioje kas gyvena, kalbų, kurias girdi, skaitymo, gėrimo. Pas moteris, ypatingai tam tikrose sąlygose išauklėtas mergeles, jis silpniau apsi-reiškia; vienok nepatenkinimas vieno svarbiausių prigimimo reikalavimų ir į jas labai blogai veikia, iššaukia daugybę ligų. Proto ligomis serga daugiausia neištekėjusios mergos nuo 20 iki 35 metų. Ištekėjusios gi, dargi senmergės, tarytum atgija, sugrįžta veido skaistumas, akys senąjį blizgėjimą įgyja, figura apvali, pasidaro. Da didis filosofas Kant'as yra pasakęs: “Tik vyras ir moteriškė kartu daro pilną ir visą žmogų, viena lytis papildo kita”—ir tame yra gili teisybė.

Bet ar gali šiandien žmonės, kaip reikiant, atlikti tuos prigimimo reikalavimus? Musų nuomone, ne.

ŠIŲ DIENŲ ŠEIMYNA.

Vaikai—tai vienintėlis turėtų būti vedimo tikslas. Vedimas turėtų būti būtina meile paremtas. O dabar ką mes matome? Ar daug kas vezdamas arba tekėdama meilės žiuri? Labai, la-

bai mažai tokių atsitikimų. Paprastai pinigų veda arba už pinigų teka. Ukininkas į skolas įlindo, dalių nebegali išsimokėti; bankas varo iš namų prasibaliavojusį dvarininką, nori licituoti jo žemę; ant bankruto slenkščio stovi fabrikantas, pirklys ar bankininkas; nori augštesnės vietos pasiekt valdininkas; visiškai prasikaziravęs ir prasižėjęs ponas didikas ar oficerius—visi jie vėdime išganymo ieško: patįs veda arba savo sunus „ženija“, dukteris apvezdina. Pinigai visus sulygina. Jie nepripažįsta tautos, nė tikybos. Prasišvilpę Europos didikai ypatingai ieško turtingosios Amerikos buržuazijos dukterų, o tos ieško augštų Europos titulų. Atvira prekyba eina buržuazijos laikraščiuose. Dirstelkit tik ten į norinčių vesti ir tekėti skelbimus. Tie ponai veda daug biauresnę prekybą, negu gatvės prostitutė, priverstoji dėl duonos kėsniū pardavinėt savo kuną. Jau ir lietuvių buržuazijos laikraščiuose pradėjo rodytis panašių pačių ieškojimų.

Tegul jis arba ji bus baisi pažiūrėti, tamsiausia praitim, bauriausiu budu, bet jei tik yra turtinga, viskas bus gerai. Tuomet sena boba pasiima jauną vaikiną, 60 metų senis veda 16 metų mergaitę. Jei ji da nėra tiek patyrimo įgijusi ir nenori už jo tekėti, spēka privers ją tėvai ir artimieji. Kas tai yra—ar ne pardavimas, ne prostitutija? Šlykščiausia prostitutija, tik bažnyčios palaiminta. Nieko nėra nuostabaus, kad tokioj šeimynoj paskui pragaras kyla; geriausiam atsitikime jiedu kits kitam laisvę duoda ir, kaip tinkamai, gyvena.

Jungtuvės jau seniai pasidarė šlykšti spekuliacija, bet nēkuomet ta spekuliacija taip bauriai ne apsieikšdavo, kaip dabar tarp turtingesniųjų sluogsnių. Jungtvių šventumas—tai šaiži ironija, pasityčiojimas iš šventumo. Šimtą kartų daugiau to šventumo buna, kuomet vyras ir moteris meile, o ne pinigais vedini atsiduoda kits kitam, kad ir be bažnyčios palaiminimo. Bet tikros meilės dabartinėse šeimynose mažai berasi.

Visur eina dabar kuoaštriausia kova dėl buvio ir ji tankiai suardo ir tų šeimynų gyvenimą, kur išpradžių meilė buvo. Ištekėjus greitai pasirodo jaunųjų kelias toli ne taip rožėmis išklotas, kaip seniau buvo svajota. Pasiekusiu savo tikslą, greitai pradeda kits kitam nusibost. Ypatingai sunki našta puola ant moteriškės, visai neparengtos motina but, tik dabar pamačiusios daugybę tokių dalykų, apie kurios seniau nē supratimo neturėjo. Prasideda jos kancios, kurias da didina vyro at-

šalimas, rustus žodis, kartais piktumas. Juo tolyn, juo labyn jiedu pradeda nesutikt. Ji ir pradeda nebetylēt. Jis eina sau, ji pradeda eit sau.

Gimsta kudikis, antras, gal ir trečias... Ukininkas džiaugiasi, kad karvė veršiuką atveda, labai gerbia veislines kiaules, kurios po tuziną ir daugiau paršiuų turi; bet tankiai labai susiraukia, jei jo pati padovanoja jam naują sutvėrimėlį, ypatingai jei tai bus mergaitė. Juo sunkesnė kova dėl buvio, juo labiau reikia žiurēt, kad perdaug vaikų nebutų. Prancuzijos ukininkai ir apskritai smulkioji buržuazija jau seniai yra įvedę dviejų vaikų sistemą. Tas pats jau pastebima ir Vokietijoje, ir Amerikoje, ir kitur. Gimstančiųjų vaikų skaičius mažyn eina. Tą patį daro ir stambioji buržuazija; pereina tai ir į darbininkų eiles. Ne kartą vyras prikaišioja pačiai, kad ji vis gimdo ir gimdo. „Kodel ta ir ta ne tokia!“

Vienok lyties reikalavimai pakakinami ne mažiau, kaip seniau. Reikia žiurėti, kad vaikų nebutų. Turtingosios ponios žino tam visokių priemonių,—jas verčia tuo rupintis ypatingai nenorėjimas motinos naštos nešti, įvairių smagumų išsizadėti, baimė gražumo nustoti. Darbininkų ir ukininkų moters savo priemonėmis apsieina ir nuo to da labiau kenčia, negu anos. Vis tankiau pasitaiko abortai (vaisiaus prašalinimas), o mes žinome, kokių bausių pasekmių jie atneša. Tankiai abortas atneša da didesnių kančių, negu gimdymas. Nevaisingumas—tai paprasčiausios jo pasekmės. Vienok tai yra paprastas apsieišikimas dabartiniam gyvenime.

O jungimasi su vyru ir rupinimasi, kad pasekmių nebutų,—kiek tai suėda moteriškės sveikatos, kaip suardo jos nervus! Tuomet da daugiau nesupratimų kyla tarp vyro ir pačios. Ir ne tik ištvirkėlės moters šiandien nenori turēt perdaug vaikų. Ne viena tuo susirupinusi ir labai padora žemųjų sluogsnių moteriškė. Sunki gyvenimo našta verčia jas eiti tuo keliu. Laukiniai žmonės tankiai užmušdavo gimusius kudikius, ypatingai mergaites, kad perdaug burnų nebutų; mūsų civilizuotoj gadynėj užmuša juos da nespėjus užgimt ir tankiai kartu užmuša ir motiną.

Dėl tų ir kitų priežasčių tarp moterų beveik nėra visai sveikų. Tankiai da jas vyrai užkrečia. Daugybė moterų ir vaikų ligų nuo to paeina. Kiek turi pakelti nuo vyrų neturinčios vaikų! O tankiausia, ypatingai darbo žmonių tarpe, to kaltininkai yra patįs vyrai, kurie turi įvairių įsise-nėjusių, kartais visai nepastebimų, ligų.

Į AMERIKĄ ATVAŽIAVUS

(Pabaiga)

Po tai iškilmei tuojaus pradėjau dėdę klausinėti, kur aš galiu darbo gauti, kaip prašyti ir tt. Man pabaigus kalbėti, jis palingavo galva ir tarė:

—Čia merginoms labai sunku su darbais, ypačiai grinorkoms, nes jos ir paprašyti nemoka. Na, pažiūrėsime, gal ir gausime.

Prabuvou pas dėdę apie savaitę laiko, o darbo vis negaliu gauti. Vėliaus atėjo koks tai žmogus ir pradėjo klausinėti darbininkės prie namų. Išsyk pasiulė 8 dol. į mėnesį, o paskui sakė duosiąs 10 dol. Sutikau pas jį eiti. Jis, norėdamas doru pasirodyti, ant rytojaus atvažiavo su savo dukteria ir mane išsivežė.

Pribuvus į naują vietą, man labai patiko, ypatingai šeimyninkė ir jos keturios dukterys buvo labai mandagios ir neišdidžios.

Motina parodė ką aš turiu daryti ir, apsirengusi, su dukterimis išėjo. Kadangi darbo palikti nepamažino, tai man prisijėjo ir pasiskubinti, kad apdirbus, pakol jos ateis. Man besidarbuojant, nei nepamačiau iš kur atsirado tas mano "dorasis" ponas, priėjo prie manęs ir duoda dolerį. Nemo-kėdama kalbėti, papurčiau galvą, kad neimsiu, tuomet jis užkišo man jį už apikaklės ir pats nuėjo savais keliais. Aš nežinojau ką tas reiškia ir už ką jis man tą dolerį davė. Bet štai, nepraslinko ir dešimts minučių, kaip tas ponas vėl sugrįžo ir griebė mane į glėbį, norėdamas pabučiuoti. Neturiu nei žodžių išreiškimui, kaip aš tuomet jaučiausi ir kas dėjosi mano sieloj. Norėjau viską mesti ir grįžti atgal pas dėdę, bet vėl prisiminiau, kaip dėdė pasakojo, kad čia su darbais labai sunku, todėl da susilaikiau, nors įvalias paverčiau.

Darbas buvo sunkus; reikėjo po 16 ir 18 valandų į dieną išdirbti, o alga menka. Išdirbus tris mėnesius, išėjau, manydama įkur-nors dirbtuvėj darbo gauti.

Pradėjus darbo jieškoti, pasirodė gana sunku jį gauti, nes prie kiekvienos dirbtuvės budavo daugybė bedarbių ir bosai pasišaukdavo tik tas, kurios jiems geriau patikdavo iš išveizdos. Be darbo buvau apie 3 savaites ir per tą laiką apėjau veik visas dirbtuves.

Nors jau buvau nustojus vilties gauti darbo dirbtuvėse, bet ir tarnaitė buti nenorėjau, nes jau ragavau tos duonos. Pagalios pasisekė gauti darbo prie vyriškų apatinių drabužių. Darbas buvo nuo štukių ir jeigu pilnai darbo budavo, tai labai

skubinant per 10 valandų uždirbdavau dolerį, bet jeigu reikėdavo palaukti pakol gauni darbo, tai užtekdavo ir 50 centų į dieną. Boselis taip gi nekurias darbininkes labiau mylėjo ir joms daugiau darbo pristatydavo, o kitas tik praeidamas pajuokdavo. Suprantama, jo pajuokų ir man tekdavo nemažai. Kodėl jis taip elgdavosi, aš tuomet da nesupratau. Kada darbo budavo daugiau, tuomet bėgiodamas šaukdavo, kad greičiau dirbtume ir gązdindavo, kad del tinginių durys at-daros.

Pas darbininkes jokios vienybės nebuvo. Jeigu bosas kurią darbininkę niekindavo arba išvaryti žadėdavo, tai kitos džiaugdavosi ir tas, žinoma, bosui labai patikdavo. Išėjusios iš dirbtuvės, koliodavosi, kaip tik galėdavo, o jeigu to neužtek-davo, tai ir purvais viena kitą drabstydavo. Ten dirbo nemažai lietuvių. Amerikonės baisiai neap- kentė ateivių ir sakydavo, jeigu ne ateivės, tai joms visuomet darbo užtektų.

Tą viską girdint, pradėjo ir čia įkirėti, apart to, į pavasarį darbas sumažėjo ir negalima buvo nei ant prasciausio maisto užsidirbti, nekaltant jau apie drabužius ir kitas reikmenis.

Dėdienė pasakė, kad aš jai skolinga už kam-barį ir valgį apie 12 dol., o dėdė pareikalavo, kad mesčiau tą darbą ir eičia kito jieškoti ir skolą jam atiduočia.

Vieną rytą ateinu prie dirbtuvės ir randu bu-rį darbininkių. Durys uždarytos ir iškaba iškabin-ta, kad dirbtuvė ant mėnesio laiko užsidarė.

Pradėjau vėl vaikščioti nuo dirbtuvės, prie dirbtuvės, bet niekur negalima buvo darbo gauti. Kada jau pamačiau, kad dirbtuvėse negalėsiu gau-ti, vėl ėmiau tarnaitės vietos jieškoti. Bet ir čia ne taip lengva buvo surasti, nes užsidarius didelei dirbtuvei, merginų bedarbių skaitlius žymiai pa-kilo. Daugelis vaikščiojo gatvėmis ir dejavo, kad neturi ką valgyti, kad krautuvninkas jau bargan neduoda, o kitos mokino, kad krautuvninką reikią pagirti, dailiu pavadinti, pasigerinti, tai ir duosiąs.

Tik tuomet supratau, kad pasaulyj nėra lai-mės ir tik tuomet pamačiau, kas nelaimingas mer-ginas ir moteris verčia prie paleistuvystės, kad išsigelbėjus nuo bado.

Nuo to laiko pradėjau suprasti, kad tik so-cializmas gali panaikinti vergiją ir padaryti darbo žmonių klesą laimingesne.

M. Z. B.

LYGYBĒ VYRO IR MOTERIES

Pagal R. Ingersoll.

Mano mieli draugai, man išrodo, kad moteris yra lygi vyrui. Ji turi netik visas teises, ką aš turiu, bet da daugiau—tai teisę buti apsaugota. Jūs esat vedę, tad pabandykit padaryti savo moterį, kurią mylite, laimingą; pabandykite padaryti savo vyrą, kurį mylite laimingu. Kurie apsiveda tik dėl užganėdinimo savęs, visada padaro klaidą; bet kuris myli moterį ant tiek, kad sako: "Aš padarysiu ją laimingą", tas klaidos nepadaro; tas pats ir su moteria, kuri sako: "Aš padarysiu jį laimingu". Yra tiktai vienas budas buti laimingu, tai suteikiant laimę kitam. Jūs negalite tikėtis laimės einant skirtingais keliais, ją rasite einant tiktai vienu ir tuomi pačiu keliu.

Jeigu yra vyras, kuriuomi aš biauriuosiu, tai vyras, kuris rokuoja save galva šeimynos—vyras, kuris persistato save "bosu". Tas vyras da nepametė papročių savo pratėvių, kurie gyveno urvuose ir buvo "bosais".

Persistatykite sau jauną vaikiną ir jauną merginą vienas kitą mylinčius, einančius keliu mėnesies šviesoj, išreiškiančius vienas kitam meilę; jie staiga sustoja toje mėnesies šviesoje, po tomis blizgančiomis žvaigždėmis ir sako: "Dabar apspręskime katras busime "bosas"?"

Aš sakau jums, "bosas" yra tai begėdiškas žodis ir begėdiškas vyro prijautimas buti "bosu" šeimynos, jąją valdyti ir jam norint kalbėti, kad šeimyna tylėtų, lyg laukianti išsiveržimo iš jo burnos kokio tai nepaprasto dalyko.

Žinote, aš baisiai neapkenčiu tokio žmogaus, bet rukšna yra man biauriausias. Kokią jisai teisę turi išnaikinti spindulius šviesos name? Kokią turi teisę nužudyti linksmybę gyvenime? Kada einate namo, visada turite jausti meilės šviesą namų; kad ir nakčia, meilės šviesa prasimuš pro duris ir langus ir apšvies tamsumą. Juk geriau yra pareiti namo su džiaugsmu ir linksnumu, negu kaipo koks senis, surugęs ir susiraukęs godišius, kuris mano esąs galva šeimynos. Daugelis vyrų mano, kad jų protas yra dideliame sujudime, jeigu jie galvoja kas bus išrinkta į aldermanus; jeigu jie galvoja apie politiką; tik pamislykite kokį intelektualį įtempimą tie vyrai turi pakęsti! Ir kada vyras pareina namon, visi namiškiai turi rupintis jo smagumais. Moteris, kuri prižiūrėjo

tiktai penkis ar šešis vaikus, ir vienas ar du jų gal sirgo, siudama ši-tą vaikams bandė išgalvoti, kaip vienas kartuno mąstas atsakytų už du, beabejonės yra nenusidirbus ir puiki, ir yra visada pasirengus patarnauti tam dideliam ponui—galvai šeimynos. Na, man toks vyras visai nepatinka.

Ar jūs žinote da kitą dalyką? Aš neapkenčiu šykštaus vyro. Aš negaliu įsivaizdinti, kaip galima žmogui mirti su milionais mieste, kur yra tiek daug nedateklias, kur jis mato kasdieną sudžiuvusią elgėtos ranką ir išblyškusias nuo bado lūpas? Kaip žmogus gali tą viską pakęsti ir godžiai užgniauzus laikyti tuos milijonus? Man nėra aišku, kaip jis taip gali daryti? Tas išeina lygiai, kaip kad turėtų kruvą lentų, matytų žmones skęstant ir neduotų tų lentų išgelbėjimui.

Aš turiu pažintį su vyrais, kurie užsitiki savo moterims su širdžia ir garbe, bet ne su pinigų mašna, ne su doleriu. Kada pamatau tokį vyrą, aš visada manau, kad jis žino, kurie tų daiktų turi daugiau vertės. Tik pamislykite apie pavertimą jūsų moteris į elgėtą! Tik pamislykite apie jūsų moterį, kuri kasdien turi prašyti dolerio, ar dviejų, ar pusės dolerio! Nekartą moteris išgirsta: "Kur padėjai tą dolerį, ką tau daviau pereitą savaitę?" Tik pamislykite apie savo moterį, kuri turi jūs bijotis! Kokius vaikus jūs manote turėti, kurių motina yra elgėta ir bailė?

O! Aš jums pasakysiu, jeigu jūs turite tiktai vieną dolerį, o jį reikia praleisti, praleiskit kaip karalius; praleiskit jį kaip sausą lapą, lyg turėdami nuosavybėį neišmieruojamas girias! Tai taip reikia praleisti! Geriau buti elgėta ir praleisti paskutinį dolerį, kaip karalius, negu buti karalium ir praleisti savo pinigų kaip elgėta. Jeigu pinigai turi eiti, lai jie eina.

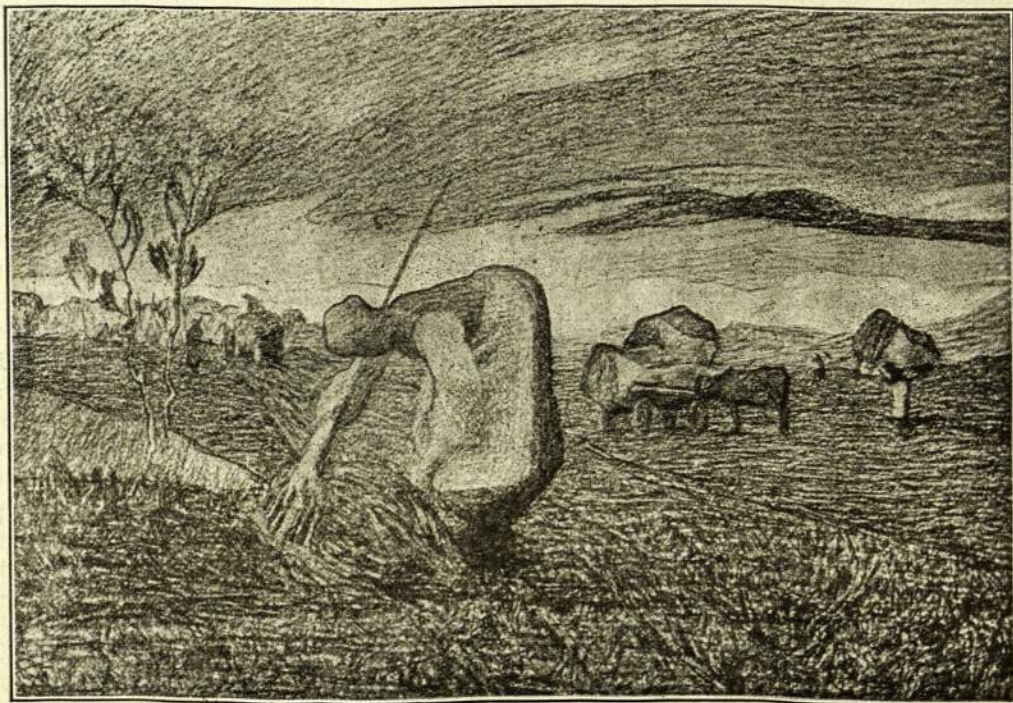
Pasirupink ką tik išgali geriausio dėl savo šeimynos—bandyk ir pats apsiręngti kaip išgali. Pamenate, kaip gražiai bandėte išrodyti, kada rinkotės sau merginą apšvedimui? A, tada jūs akys buvo šviesios; jūsų žingsniai buvo lengvi, ir bandėte pasirodyti puikiausiai. Ar žinote, kad tai yra nepakenčiama saumylystė jumyse, jeigu manote, kad moteris turi jūs amžinai mylėti, nepaisant kaip jūs elgiatės? Tiktai pamislykite! Bile moteris bus jums teisinga, jeigu tik bandysite daryti kiek galima geriausia. Kaikurie žmonės

sako, kad kalba apie meilę, moterį ir gražiai apžiūrētus vaikus ir tt., yra tik del turčių, bet ne del biednų. Aš gi jums pasakysiu, kad daugiau yra meilės namuose biednų, negu palociuose turčių, ir prasčiausia landynė, kur yra meilė,—dievų gyvenimas; o palocius, kur nėra meilės, tai vieta laukiniams žvėrimis.

Jūs negalite buti ant tiek biednas, kad negalėtumėte kam nors duoti pagalbą. Geras pobudis, tai pigiausia ant svieto prekė, ir meilė, yra tai vienatinis daiktas, kuris duoda dešimtą nuošimtį ir skolintojui ir skolininkui. Nesakykite man, kad jūs turite buti turtingais! Mes turime priėmę neteisingą saiką prakilnumo Suvienytose Valstijose. Mes čia manome, kad žmogus, jeigu nori buti prakilniu, turi buti pagarsėjęs; turi butinai begalo pralobti. Tai yra beprotumas! Idant buti prakilniu, nėra reikalo buti turtingu, arba buti laimingu,—nėra reikalo buti galingu. Laimingas yra tas, kuris veda pasekmingą gyvenimą. Laimė, yra tai sielos atlyginimas. Džiaugsmas,—yra turtas.

Buti laimingu, nėra reikalo buti didžiu; buti teisingu, prakilniu ir turėti širdį pilną draugiškos meilės,—nėra reikalo turėti turtų. Nežiurint ar esate turtingi, ar biedni, apsieikite su savo moteria, kaip su puikiausiu tvariniu ir ji pripildys jūsų gyvenimą puikybe ir džiaugsmu. Ir jūs žinote, kad puiku man mąstyti apie moterį, kurią jūs tikrai mylite, kad ji niekad jums nepasęssta. Jeigu ją tikrai mylite, per raukštes jūs permatote tą patį veidą, kurį jaunose dienose mylėjote ir laimėjote. Ir moteris, kuri myli savo vyrą, niekad nemato jį senstančiu; ji visada mato tą patį drąsų vyrą, kuris laimėjo jos ranką ir širdį. Aš labai myliu taip mislyti. Labai myliu mislyti apie tokią karštą meilę, nes tokia meilė yra amžina. Šitokioj meilėj kartu žengiant gyvenimo pakalnėn ir girdint linksmą šauksmą anukų, pripildo paskutiniuose dienose senių sielas didžiausiu džiaugsmu. Aš tikiu į šeimynas. Aš pripažįstu demokratiškumą namuose ir respubliką šeimynose. Aš pripažįstu lygybę ir liuosybę visiems.

A. M. Kaitienė.



“Laukuose”

G. Segantini

MOTERŲ ATEITIS

Nuo laikų, kuomet žmonija pradėjo gyventi, kaip organizuotas kunas, ji, įvairių priežasčių verčiama, pasidalino į dvi, nuolat besivaidijančias tarpe savęs, luomas: į tų, kurie muša, ir į tų, kuriuos muša. Pirmasai tapo valdonu, pastarasai—vergu, tarnu. Tarpe vyro ir moteriškės taip pat gimė toji vergijos privilegija ir moteriškė, laikui bėgant, galutinai tampa priskaityta prie vergų, tarnų. Sakau laikui bėgant tas įvyko, nes buvo gadyne, kuomet moteriškė turėjo pirmenybę visame kame. O gamta, tarsi norėdama pasityčioti tuomi nežmonišku santykiu tarpe vyro ir moteriškės, tarpe valdono ir tarno, surėdė taip, kad juodu verčiami natūrališkai gyventi kartu po vienu stogu. Tokiu budu ir valdonas ir tarnas jau nuo seniai gyvena kartu...

Daug amžių praslinko, daug milijonų žmonių užleido vietas jaunosioms gentkartėms, bet toji gamtos problema vykdoma gyvenime ir po šiai dienai. Skirtumas gi tarpe anų priešistoriškų amžių ir mūsų dienų tame šeimyniškame gyvenime yra didelis ir jo negalime nepastebėti.

Senovėje šeimynišką sugyvenimą buvo tai grynai natūrališką apsišėkimą, kaip gamtos užduotis, kaip tyra pareiga tėvo ir motinos.

Šioje gadyne vyro ir moteries sugyvenimas yra užpatentuotas ir pas aukurą dievnamiuose ir pas svietiškąją valdžią. Ir to įstatymo nepaliečiamybė uždengė nuo jaunųjų akių visą tą, kas senovėje stovėjo pirmoje vietoje. Net daėjo iki to, kad mūsų diene draudžiama aiškinti jauniems jų pareigas, kaip tėvo ir motinos. Ar reikia da baisesnio cinizmo? Ar gali būti šlykštnis išjuokimas žmoniškumo? Ir šitą visaip sumazgytą kombinaciją, šitokį sugyvenimą moteries su vyru, traukiantį vieną prie kito ir sykiu skirantį apsišėkimą, dauguma tituluoja: palaimintas vedusiųjų gyvenimas. Palaimintas stonas moterystės! Visa nelaimė ir yra tame, kad ne visuomet jį galima pavadinti palaimintu. Tiesa, tasai kuris duoda tiesą tvirti šeimyną—palaimina, bet jįsai laimina vien todelei, kad taip turi būti pasakyta, o visai neatsižvelgia į tai, ar "jiedų" galės būti laimingais ir išauklėti naudingą kudių. Tankiai ir labai tankiai rytojais klausimas sukelia šeimynoje tokias graudžias scenas, kuriomis lygių niekas nesugebės pagaminti. Šeimynišką sugyvenimą moteries su vyru, silpnesnės fiziškai, ir tikėjimiški įstatymai tvirtinanti, kad mo-

teriškė yra tarnas vyro, išauklėjo žmonijai tasias nelemtas aplinkybes, kurios taip žiauriai atsiliepė ant vaikų, ant busimos draugijos.

Laikui bėgant, įsigyveno mumyse dvi skirtingos psichologijos vienoje šeimynoje; psichologija vyro ir psichologija moteriškės. Tvirtai laikosi valdono psichologija pas vyrą, bet silpnai—pas moteriškę. Nepakenčiamas, daėdės iki gyvam kaului vergės nuolankumas, priverčia tankiai su ašarotomis akimis jieskoti išėjimo. Ir ji nuolat blaškosi, jiesko ir mėgina viską, kas tik rodosi jai parankiausiu.

Tai tokie maž-daug dalykėliai ir iššaukė mūsų diene naują lietuvių istorijoje organizaciją, vadinamą Lietuvių Moterų Progresyvis Susivienijimas. Ir labai suprantama, jeigu truputį pažvelgsime į gyvenimo takus, dėlei ko vyrai didžiumoje priešingi tam moterų judėjimu. Nes jie, stengdamiesi užkenkti joms organizuotame judėjime, aiškiai patįs už save kalba: "mes bijome netekti valdžios!"

Valdono psichologija pas visus yra vienoda: ar ji apsišėkia pas turčių-kapitalistą, kuris išnaudoja tukstančius darbininkų, ar pas paprastą pramonininką, kuris engia 10-15 darbininkų, ar pas ukininką su 2-5 darbininkais ir tai tas apsišėkia pas vyrą, kuris visaip kamanduoja savo moterį. Vieno dalykėlio bijosi valdonas, butent: visaip stengiasi, idant jo tarnai neturėtų suprati mo apie laisvę ir idant visa tai, ką mato bei jaučia pripažintų neišvengiamu gamtos apsišėkimu. Kapitalistai sąprotauja: juo daugiau teisių pas darbininkus, juo mažiau pas mane. Ir atbulai: juo mažiau pas juos, juo daugiau pas mane. Samdydamas darbininkus, kurių knibzdėte knibzda ant žemės kamuolio ir pastatydamas savo reikalavimus, kapitalistas tankiausiai užmuša visokias iniciatyvas tiems darbininkams, kurie jau supranta, kuomi jie esą. Kapitalisto ir abelnai pirmosios kategorijos žmonių smegenynas da negali suprasti to, kad juo daugiau laisvės darbininkams-tarnams, tuo linksmesnis judėjimas ant žemės, ir, kad tiktai tas gali budavoti rumus brėkstančios lygybės, brolybės ir meilės atėčiai. Ir valdono protas umai sprendžia: "Kam gi jiems (joms) yra reikalinga apšvieta, savystovės organizacijos? Kam jiems mokyklos, knygynai ir liuosas laikas, kuomet jie, budami neapšviestais, nekulturiškais visviena nesugebės tomis dovanomis pasinaudoti."

Negalima paleisti iš po savo letenos". Taip panašiai sanprotauja ir visi tie, kuri mato L. M. P. S. A. sau pavojų. Atėjo į pagalbą politiškai-socialistiškas mokslas ir darodė, kad "tie" faktai yra grynas absurdas. Bet jau tokia valdono psichologijos ypatybė: jam rodo, bet jis nusiduoda nematąs, jaučia ir nežino. Jau gal perdaug žmonės išimylėję valdyti vienas kitą, ir da daug ašarų pralies šių dienų formališki vergai—moteris, pakolei vyrai sutiks užleisti dalį savo numylėtos valdžios.

Ir kas stebėtiniausia, kad vyrai, kurie sudaro opoziciją moterų judėjime, neranda geresnių argumentų, apart sekančių: "Kam joms to, lai išmoksta pirmiausiai buti gera šeimininke, jai da stoka mandagumo, nemoka kudikių auklėti ir tt." Bet ir paprastas valdonas taip-pat argumentuoja: kam jiems organizacija, kuomet jie apie jusias neturi mažiausio supratimo. Ir bijosi "jie" visi suprasti, kad tą visą, kas stokuoja, galima surasti vien organizacijoje ir liuosu laiku. Atsakykit, meldžiamieji, trumpai: ar daug laiko turi tavo moteris lavinimuisi, mokytis, kuomet jai skirta iki grabui nuolat sukinėtis virtuvėje, mazgoti, šluostyti, lopyti, skalbti vystiklus kudikiams, kurių skaičius prieš jos norą smarkiai auga? Jei vyras geidžia matyti savo moterį žmogumi pilnoje to žodžio prasmėje, lai nesigaili jai duoti daugiau saulės spindulių, negu kad ji mato per virtuvės aprukusį langelį! Ir reikia vien džiaugtis ir palinkėti geriausios kloties L. M. P. S. A. Jeigu jau mes, vyrai, neįstengėme jusias padaryti žmonėmis, gal jos pačios savaimi sugebės tai atlikti. Gyvenimo reformose viskas yra galima. Brekšta jau gadynė naujos eros žmonijos gyvenime, nes jos tvarkyme pradeda imti dalyvumą ir moteris. Ant nelaimės vyrai taip savyje išigyvenę, kad nepajiegia suprasti moteriškę, kaipo žmogų. Moteris gi, matydamos, kad vyrai beveik išimtinai taip šlykščiai su jomis elgiasi, nemato juose draugu. Ir labai stebisi moteriškė, kuomet vienas iš 1000 vaikinių jieško joje netik moteriškę, bet ir žmogų. Daug da skaudžių nesupratimų įvyks pirma, negu vyras ir moteris pažins vienas kitą.

Tikiuosi, jogei mūsų sesutės neduos užgėsti tai ugnelei jų jautrioje sieloje, kuri pagimdė jų savystovę organizaciją.

P. Krakaitis.

Nuo Red.—Ne su visais autoriaus išvedžiojimai galima sutikti. Autorius mato moterų išganyką vien tik išgavime lygių teisių su vyrais ir sako, kad daug jos ašarų išlies, pakol išgaus iš

vyrų lygias teises. Bet kokią naudą turi milijonai darbininkų, kurie neva turi teises? Jie yra lygūs vergai kapitalizmo, kaip ir moteris. Jeigu ir moteris turėtų lygias teises, vargiai pajiegtų savo gyvenimą pagerinti. Kad pagerinus savo buvį, reikalinga organizuotis ir kovoti su ta vergija, kuri lygiai slėgia moterį ir vyrą.



IŠ DARBININKŲ BUVIO

Per amžius paskendę gelmėse vargų,
Žmonijoj neturim lygybės teisių.
Gyvenimo našta mes velkam sunkiausiai
Ir priespaudą kenčiam pasaulj didžiausiai.

Varguos išauklėtos, be mokslo šviesos,
Nemokam atskirti klaidas nuo tiesos.
Iš vargų neturime, vilties išbristi,
Prieš savo skriaudėjus nedrįstam sukilti.

Tironams didžturčiams per amžius vergaujam,
Aukso ir sidabro jiems kalnus sukraunam.
Išpuošiam jiems rumus puikiais brangumynais,
Pripildom jų gerkles šampanais ir vynais.

Mes turčių moteris aprėdom šilkais,
Jų pirštus apmaustom deimantais-perlais.
Joms valgius gardžiausius sukraunam ant
stalo,
Sutaisom joms buvį laimingą be galo.

Surengiam kraugeriams puotas, linksmybes,
Jų godus nasrai praryje visas gėrybes.
Jiems muzikos gaudžia, tarsi audra siaučia,
Paskendę linksmybėj, mūsų vargo nejaučia.

Be pasilsio dirbam per dienas, naktis,
O badas vis žiuri arčiaus į akis.
Mūsų rubai nuplyšę, alkani vaikai,
Del mūsų vargdienių vis bado laikai.

Nuo sunkių darbų sutinę delnai,
Nėr laisvės, nėr duonos, vien bėdos, vargai.
Ašaros ant veidų net duobes išspaudžia,
Kaš tik gyvas vargdienes kankina ir baudžia.

Gana jau, sesutės, vergijoj vaitot,
Jau laikas į tvirtą vienybę mums stot.
Jau laikas kovoti prieš skriaudų daugybę,
Jau laikas sugriauti tironų galybę.

E. H. Žibutė.

KUDIKIŲ UŽLAIKYMAS

Prieš gimdymą moteris turi labai gerai užsilaikyti. Artymiausioje Kūdikių Pieno Stacijoje daktaras arba nursė gali duot reikalingus patarimus, kaip užsilaikyti.

Trečdalis visų kūdikių miršta, turėdami 1 mėnesi amžiaus. Jie miršta delto, kad užgema ne sveikais ir buna per silpni, nes jų motinos paskutiniuose mėnesiuose prieš gimdymą neturėjo atsakančio prižiūrėjimo. Kad išvengti kūdikių mirčių, motinos turi žinoti, kaip užsilaikyti ir karts nuo karto gauti patarimą apie savo sveikatą.

Sveikatos Departamentas yra visada pasirengęs suteikti patarimą Kūdikių Pieno Stacijose. Kiekviena neščia moteris, kuri tik kreipsis į tas stotis, apturės patarimą ir įsakymus, kaip užsilaikyti. Jei tik ji reikalaus, tai galės gauti adresus ligonbučių ir tų vietų, kuriose patarnaujama tokiuose atsitikimuose už žemą mokesį arba dykai, jeigu neturi iš ko užsimokėti.

Geras prižiūrėjimas tame laike apsaugos motinos sveikatą ir suteiks progą kūdikiui užgimti tvirtu ir sveiku.

Jeigu kūdikis išvalnija vidurius du ar tris sykius per dieną, nors ir atrodytų sveiku, reikia tuojaus šaukti gydytoją, nes tai yra pradžia pavojingos ligos. Atminkite tą, kad yra lengviau kūdikį užlaikyti sveiku, negu išgydyti apsirgusį.

Kūdikis serga, kada pradeda vėmti arba turi paleistus vidurius; pavojingai serga, kada išvalnija vidurius kelis sykius per dieną ir išmatos buna žalios su plėvėmis ir sukreke. Priežastia ligos gali būti netinkamas valgis. Tada perstokite duoti valgį ir kreipkitės prie gydytojaus.

Krutimis maininami kūdikiai tankiai vemia arba turi paleistus vidurius, kada motina serga arba buna pailsus ir jos pienas prastas.

Priežastis, kurios nusilpnina motiną ir užkenkia jos pienui: Netinkamas valgis; nelaiku valgymas, stoka pasilsio; per tankus arba per ilgas žindymas.

Tas tankiai atsitinka karščiuose.

Žindančios motinos turi užsilaikyti gerai ir užlaikyti savo pieną geram stovyj, valgant laiku tris paprastus gerai išvirtus valgius kasdieną, taipgi geriant vandenį tarpe valgio. Jos taip-pat turi žindyti kūdikį paskirtose valandose ir į laiką. Pavaktuoti, kad viduriai gerai dirbtų, nes užkietėjimas motinos vidurių, tankiai pagimdo išputimą

pas kūdikį. Geriant daugiau arbatos, kavos arba alaus nei kiek nepagerina motinos pienu, bet da gali užkenkti kūdikio sveikatai. **Jei motinos užsilaiko gerai, jų kūdikiai buna sveiki.**

Jeigu motina serga arba pailsus ir kūdikis turi paleistus vidurius arba vemia, tuojaus turi klausyti gydytojaus patarimo, pirm negu duos jam valgį arba girdys pienu iš butelio. Motinos pienas pasigerina tik tada, kada ji buna sveika.

Iš butelio maitinami kūdikiai tankiai turi paleistus vidurius ir vemia delto, kad pienas buna prastas ir per senas arba maistas buna ne atsakančiai pataisytas ir užlaikomas, arba buteliai ir žindukai buna purvini.

Iš bonkos maitinamų kūdikių pienas visada turi but uždengtas ir laikomas ant ledo. Vartokite pienu iš sandėlių arba tam tikrų vietų; jeigu ne paranku gauti pienu iš stacijų, tai imkite staciai nuo pieniaus. **Jeigu pienu negalite užlaikyti šaltai, tai jį reikia išvirti tuojaus, kaip tik gaunate.**

Gaminkite kūdikiui valgį taip, kaip gydytojas nurodo. Valgindinkite paskirtose valandose. Maistą reikia sušildyti valgydinimo bonkoje pagal tam tikrą temperatūrą, pirm negu duodate kūdikiui. Paragaukite pienu pirm davimo, ar nėra rugštus. **Jeigu pienas ne saldus, visai neduokite kūdikiui.**

Kaip tik kūdikis išgeria pienu, tuojaus butelį išplaukite šaltu vandeniu, paskui su borax'u ir karštu vandeniu. (Šaukštą borx'o į pantę vandeni). Tuščius butelius apverskite dugnu į viršų. **Butelius išvirkite prieš įpylimą naujo maisto.** Žindukai turi gerai but išmazgoti karštu vandeniu po kiekvienam vartojimui, ir kada nevertojate, įmerkite į borx'o vandenį ir stiklą uždengkite; žindukas, pirm davimo kūdikiui, reikia išplauti karštu vandeniu.

Drabužiai.—Laike karščių arba kūdikiui turint šiltinę, nuimkite visus drabužius, užtenka tulinų marškinėlių. **Kūdikis, sergantis šiltine, negali pagauti šalčio.**

Maudynė.—Kūdikį reikia išmaudyti cėberyje kiekvieną dieną; karštose dienose numazgokite su kempė (sponge) nelabai šaltu vandeniu kas dvi arba tris valandas ir uždėkite ant galvos drėgnus skudurus.

Tyras oras.—Sveiki ar ligoti kūdikiai privalo turėti tyro oro. Laikykite kūdikį didžiausiam ir vėsiausiam kambaryj, nelabai šiltam, kad nebutų

jokių mėšly, senų drabužių ir tt. Langus laikykite atdarus dieną ir naktį. Apsisaugokite nuo saulės karštosios dienos. Pasirinkite pavėsį gatvėje, parke arba kur kitur.

Miegas ir tykumas.—Užlaikykite kūdikį ramioje vietoje. Lai jis miega sau vienas ir kiek tik nori. Guldykite ant lovos, bet ne ant padušų.

Kūdikį ir lovos apvalkalus užlaikykite švariai. Tuojaus permainykite, kaip tik sušlampa ir nuplaukite kūdikį su minkštu skuduru ir drungnu vandeniu. Jeigu taip padarysite, kūdikis ra-

miai miegos. Ne duokite kūdikiui "soothing syrup", kad nutildyti arba žįsti žinduką.

Palukės.—Palukes tuojaus išplaukite, kaip tik subrunda ir išdžiovinkite. Ne vartokite sušlapusių paŭkių.

Nelaukite iki jŭs kūdikis suserگا. Nuneškite tuojaus į pieno stotį ir klauskite patarimo ką daryt.

Jeigu kūdikis serگا ir neturite už ką pašaukti gydytoją, praneškite Sveikatos Departamentui (Department of Health).

APŽVALGA

MOTERŲ SĄJUNGOS SEIMAS.

9 ir 10 liepos Pittsburghe buvo katalikių Sąjungos seimas. Nors da protokolo ir visų nutarimų nematėme, vienok iš pranešimų jŭ organo "Moteryų Dirvos" matosi menkos pasekmės. Delegačių viso buvo 20. Sykiu su delegatėmis keliavo ir kunigas Kemėsis, be kurio moterys katalikės negali apsieiti. Svarstyta tik apie pašalpos skyrius, apie sutvarkymą centro knygų ir tt. Apie visuomeniškus reikalus, apie dabartinį momentą, kuriuomi susirupinus visa žmonija, nei neužsiminta, nei neprasižiota. Neužsiminta apie kovą su maisto brangumu, neužsiminta apie prievartinį ėmimą kariuomenėn ir kitus dienos klausimus.

Bet už tai atlaikyta iškilmingos mišios, iškil-klausyta pamokslo ir tuomet jau prieita prie savo darbo.

Ir nenuostabu, kad taip yra. Juk katalikėms moterims visuomet kunigai duoda instrukcijas, ką ir kaip veikti. Jos savo protu mažai veikia. Kad taip yra, liudija pats jŭ organas "M. Dirva". Redakcija, aprašydama apie moteryų seimą, sako, kad šiame seime jau atsiradę ir tarpe moteryų peštukų, kurios norėję pagal savo supratimo dalykus pakreipti. Girdi, pirmuosiuose seimuose to nebuve, moterys savo protu mažai veikę. Vadinas, jeigu jos savo protu mažai veikę, tai darė taip, kaip joms kunigai sakė.

TIKRAI TAUTIŠKAI.

Musų tautietės seselės tankiai labai žingeidžių patarimų suteikia toms, kurias jos vadina nesusi-pratusiomis. Paimkime "Tėvynės" moteryų priedą N 7 ir ten štai ką atrasime:

"Jeigu tamsta daugiau pavartosi savo sme-

genis ir daugiau save privaldysi, tai dabartinis brangus pragyvenimas nedaug teturėtų tamstai rupėti.

"Nieko nekainuoja tiesiai stovėti ir vaikščioti ir kvėpuoti kaip pridera.

"Nieko nekainuoja sukramtyti maistą priderančiai: tas suteikia geresnį virinimą.

"Nieko nekainuoja gerai išvalyti dantis po kiekvienam valgiui. Taip darydamas, sučėdysi netik dentistų, bet taipgi daktarų ir chirurgų bilas.

"Nieko nekainuoja nėvartoti alkoholio ir kitų kenksmingų gėrimų, kurie tik naikina sveikatą.

"Nieko nekainuoja reguliuoti savo dyetą taip, kad ne pertankiai vartojus tokius daiktus, kurie labai brangiai atsieina.

"Nieko nekainuoja atprasti nuo vartojimo patentuotų vaistų.

"Nieko nekainuoja tarp pusryčių, pietų ir vakarienės nevalgyti saldumynų, kurie suerzina vidurius ir, tokiu budu, kenkia virinimui.

"Nieko nekainuoja duoti protui gerą ir sveiką maistą vieton šlamšto ir kenksmingos literatūros, kuri lengvai gali sugadinti ir užnuodyti visą tamstos gyvenimą".

Na, kur čia logika, kur čia protas? Ir ką bendro turi tie visi patarimai su maisto brangumu?

Labai gaila, kad prie tų visų patarimų, da vienas svarbus ir turintis nemažą tautišką reikšmę patarimas praleistas,—juk nieko nekainuoja ir tuzino kūdikių susilaukti, o jie irgi gali prisidėti lyginai taip prie maisto papiginimo, kaip ir viršnurodyti patarimai.

MAISTO PRODUKTAI PAKILO ANT 256 NUOŠIMČIŲ.

Paskutiniaisiais trimis metais maisto produktų kainos pakilo net ant 256 nuošimčių. Kažin ar "Tėvynės" moteryų priedo rašėjos negalėtų patarti, kaip čia moterys galėtų apsieiti, kad joms nieko nekainuotų tas pabrangimas?

SUFRAGISČIŲ DEMONSTRACIJA.

Pribuvus rusų nepaprastai komisijai į Washingtoną, palei Baltąjį Namą Amerikos sufragistės surengė demonstraciją ir dėl Amerikos valdžios visiškai netikėtai pasitiko Rusijos svečius. Jos tuojaus ėmė nurodinėti, kad Amerika nėra demokratiška šalis, kad čia nėra ir tos laisvės, kokią skelbia valdžia, nes moterims nesuteikiama balsavimo teisės. Sufragistės prašė Rusijos nepaprastą komisiją, kad ji padėtų joms iškovoti lygias su vyrais teises.

Toks sufragisčių pasielgimas kapitalistų spaudoj sukėlė baisų lermą—visi jas pasmerkė ir net tulos tapo suareštuotos.

Ar gerai sufragistės pasielgė, įskųsdamos šią šalį Rusų svečiams. Jos, sakysime, pasielgė nevysai gerai. Kodel? Pirmiausia pasmerkė valdžią, kad joms nesuteikia lygių su vyrais teisių. Jeigu tik valdžia būtų suteikusi balsavimo teises, tuomet viskas būtų išėję labai gerai.

Bet sufragistės nepasakė Rusijos nepaprastai misijai, kad čia, Amerikoje, pradėjo darbuotis rusiški žandarai, kurie pirmiau prie caro Rusijoje darbavosi, kad čia užpuolama ant mitingų, sumušama kalbėtojai ir net į kalėjimus sodinama. Jos nepasakė, kad čia policmano lazda turi tokią galę, kaip seniau Rusijoje kazoko nagaika. Jos nepasakė, kad konstitucijos teisės pamintos po policmano batu. Sufragistės nepasakė, kad čia visur šaudomi darbininkai, kuomet tik jie išeina į streiką.

To visko sufragistės nepasakė. Jos tik nusiškundė, kad Wilsonas joms neduoda lygių su vyrais teisių.

DUOKITE DUONOS DEL KUDIKIŲ.

New Yorko moteris-motinos buvo pasiuntusios į Washingtoną delegaciją reikalauti duonos kudiškiams.

Nuvykusios delegatės į Washingtoną, kongrese pasakė:

Kongresas privalo išleisti tokį įstatymą, kad New Yorko kudiškiai būtų aprūpinti duona. Jeigu kongresas to nepadarys, tai jaunus vyrus turės imti į kariuomenę ne kitaip, kaip tik peržengus per moterų lavonus”.

Sufragistės nuolatos Washingtono rengia savo demonstracijas, bet nei sykį apie tai nebuvo užsiminusios. Joms rupi tik balsavimo teisės, o kiti klausimai neapeina.

PIPIRAI

Sena patarlė, žinoma, pro-vyriška, šiaip skamba: “Jeigu eini karėn—melskis; rengiesi juoms keliauti—melskis dvigubai; o jeigu nori vesti—melskis trigubai”.

Reiškia, kad apsivesti yra pavojingiau, negu karėn eiti.

Jeigu šitaip, tai kodel,—po paibeliais,—suskambėjus kariškam “vambzdžiui”, vyrai net didžiausiu urmu šoko ženyti, jeigu jie mano ir sako, kad ženyba yra baisiau, net už karę; nes, girdi, einant karėn, poteriauk dvigubai, o vesdamas (moterį), poteriauk net trigubai?!

Tai vis, matai, vyriška “išmintis”, “pastovumas” ir “narsa”.

* * *

Rusijos caras nuo sosto “šalin”, tai Kerenskis ant to sosto “op!”. Kaip vienas šerė Rusijos žmonėmis vokiečių kanuoles—taip ir kitas šeria. Žinoma, vis vyriškai!

Bet, palaukite; susirinks šalies seimas; gaus lygias teisas moteris,—tuomet Rusijos liaudis nebus vokiečių kanuolėms pašaru.

Moteris padarys tą, ką vyrai negalėjo padaryti: moteris suvaldys sužvėrėjusius vyrus—ar tai caro, ar tai Kerensko asmeny.

* * *

Net trys moterų laikraščiai išeidinėja: “Moterų Balsas”, “Moterų ir Vaikų Laikraštis” ir “Moterų Dirva”, tačiau vaidų tarp jų nesimato, nors visi trys yra ultra-skirtingų pažvalgų.

Kas kita su vyrų laikraščiais; ten vaidų, kaip šiaudų (žinoma, be grūdų).

Ir vis da vyrai nesidrovi sakyti: “Tris bobos daikte—turgus, o septynios—jomarkas”.

Ar ne laikas tatai vyručiai, jums pasimokinti nuo moterų, kaip reikia santaikoj sugyventi?

* * *

Nuo seniai vyrai sako: “Juokiasi ir verkia be priežasties tiktai moteris”. Išvirkščiai pasakyta, nes turėtų būti: “Juokiasi ir žliumbia” be priežasties tiktai vyrai”. Ir štai kodel:—

Balsuojant už Wilsoną, vyrai, “dyką” alų maudami ir “free” cigarus palindami, tik juokėsi, kad, girdi, išrinksiame prezidentą, kuris “apsaugos mus nuo karės”.

Tačiau, kada šitas “apsaugotojas nuo karės”, paėmęs tuos pačius vyrus už čiuprynos, traukia karės frontan, tada tie “išmintingi” vyrai žliumbia, sakytum, maži “beibės”.

Birzietė.

KORESPONDENCIJOS

CHICAGO, ILL.

Chicagoj ir apylinkėj randasi keturios L. M. P. S. kuopos. Pirmiausia sutvėrus 9 kuopa. Apie šios kuopos veikimą nieko nebuvo plačiau minėta net ir "Moterų Balse". Tuo tarpu 9 kuopa yra lyg motina visų kitų apylinkės kuopų, nes su jos pagalba susiorganizavo visos kitos kuopos ir dabar jau nori aplenkti senąją. Bet ištikrųjų visuomet taip buna, kad jaunesnės—greitesnės ir energiškesnės.

Pereitą rudenį, kaip tapo nutarta leisti "Moterų Balsą", 9 kp. iš savo izdo paskyrė \$15.00. Kuopos knygyne surinkta apie 40 prenumeratorių ir kiekvieną mėnesį išplatinama po 60 egzempliorių pavieniais numeriais.

28 d. spalį, pereitų metų, buvo surengus vakarą su programu—prakalbomis, referatu ir kitokiais pamarginimais. Programo išpildyme dalyvavo Žemaitė ir Jurgelionienė. Lapkričio mėn. paaukavo \$5.00 vaikų dieninei globai. Gruodžio mėn. tapo sutvertas choras, po vadovyste p. Gugienės, kuris jau spėjo pasirodyti keliuose parengimuose. 14 d. sausio tapo surengtas protesto mitingas prieš maisto brangumą ir prieš įvedimą mokyklose karinio muštro. Išnešta trys protesto rezoliucijos. 23 d. sausio buvo surenkta antras protesto mitingas tuo pačiu tikslu. 11 vasario įvyko trečiasis protesto mitingas. Čia buvo išnešta protesto rezoliucija prieš valdžios pastangas įtraukti šią šalį į karę.

4 d. kovo tapo pastatytas scenoj didelis veikalas "Palocius Ežero Dugnuose". 18 d. kovo buvo surengtas vakaras su turtingu programu. 27 d. kovo buvo surengtos prakalbos Cicero, Ill. tuo tikslu, kad suorganizavus L. M. P. S. kuopą. Per šias prakalbas prisirašė prie kuopos 22 narės ir susitvėrė 43 kuopa iš 24 narių. Taip-pat tapo išnešta protesto rezoliucija prieš grėsiantį karės pavojų, maisto brangumą ir pavertimą mokyklų į kazarmes.

Pradžioje balandžio buvo surengtas sykiu su L. D. L. D. kuopa šeimyniškas vakarėlis. Surinkta apie 50 dol. aukų sušelpimui nukentėjusiu nuo karės. Pabaigoj balandžio kuopa buvo surengus šeimynišką vakarą Bulotų išleistuvėms.

Birželio 6 d. kuopa paskyrė \$5.00 iš savo izdo padengimui lėšų, kurias C. Komitetas padarė išleisdamas prieš-karinius lapelius. Tuo pa-

čiu laiku nutarta paaukauti \$10 LSS. namui. Kalbėta apie padidinimą "M. Balso" ir didžiama išsireiškė, jeigu būtų didinamas, tai iš savo izdo paskirtų tam tikslui apie 50 dol. 12 d. birželio tapo sutverta vaikų draugijėlė po vardu "Ateities Žiedas", prie kurios išsyk prisirašė 20 vaikų.

8 d. liepos, kuopos sumanymu, įvyko didelis išvaziavimas, kuriame dalyvavo net keturios kuopos. Buvo kviesti ir kalbėtojai: Dundulienė ir dr. A. Montvidas, bet nežinia kodėl jiedu nepribuvo. Žemaitė skaitė referatą ir publiką labai užganėdino. Buvo dainų, deklamacijų ir kitokių pamarginimų. Viskas pavyko labai gerai.

Prie pabaigos turiu pridurti, kad visi kuopos parengimai pilnai pavyko ir publika likosi užganėdinta.

Ona S. V-nė.

LAWRENCE, MASS.

22 d. liepos Birutės L. M. P. S. 8 kuopos buvo prakalbos; kalbėjo Z. Puišitė iš Worcester, Mass. Žmonių susirinko apie 500, tik gaila, kad oras labai buvo šiltas, tai pavargo kalbėtoja ir publika. Ji kalbėjo dviejuose atvėjuose: pirmiausia nurodė, kaip moteris buvo pažemintos pirmiau ir dabar ir apie karę ir priverstiną kareiviavimą. Pabaigoj kalbėtoja paprašė parinkti aukų vedimui bylos su mušėikomis, kurie 1 d. liepos užpuolė Bostonė ant socialistų parodos. Aukų surinkta \$12.70. Prie kuopos prisirašė 7 naujos narės. Prakalbos visais žvilgsniais labai puikiai pavyko.

S. P.

Šeimyninkių Skyrius

(Del žiemos vaisiai.)

SLYVOS.

Slyvoms geriausia dėt cukraus pagal skonį. Užvirinus vandenį su cukrum sudėt čielas slyvas ir virinti apie 15 minutų. Paskui greitai sudėt į stiklines.

Kad geriau išrodytų, galima sudėt į stiklines cukrų, slyvas ir užpylus vandeniu, stiklines sandariai uždaryt, sudėt į didelį puodą ir virinti tiek-pat laiko.

Tokiu-pat budu galima dėt pyčes ir grušes, tik griušes reikia ilgiau virinti.

PINEAPPLE.

Nulupk gerai vaisius, kad neliktų žievės. Supjaustyk nedideliais keturkampiais šmotukais. Imti 2 puoduku vandens ir vieną puoduką cukraus, užvirinus vandenį su cukrumi, sudėt vaisius ir virinti pusę valandos. Išvirus greitai dėti į stiklines ir sandariai uždaryti.

Stiklines bonkas (jars) reikia prieš dėsiant gerai karštame vandenyje arba ant garo bent 10 minučių iššutinti.

DYNŲ PAJUS (PUMPKIN).

$\frac{3}{4}$ puoduko cukraus, 2 šaukštuku cinamono, 2 šaukštuku imbiero (ginger), 1 šaukštuką muškato (nutmege) druskos šaukštuką, $1\frac{1}{2}$ puoduko virinto dyno, 4 aukštus maleso, 2 kiaušiniu, $\frac{3}{4}$ puoduko pieno ir du šaukštus šildyto sviesto.

Sudėjus cukrų, cinamono, imbiero, muškato ir druską gerai viską išmaišyt ir supilt į dyno košę. Sudėt malesą, išplaktus kiaušinius, supilt pieną ir viską gerai išmaišyt.

Paimt iškočiotos tešlos, ištiest kepamąją torielką ir supilt tešlą apibarstant ant viršaus muškato ir kept apie 30 minučių. Ant viršaus nereikia dėti tešlos.

COCOA.

3 šaukštus cocoa, 4 šaukštus cukraus, 2 puoduku virto vandens, 2 puoduku virto pieno ir biskutį druskos.

Supylus cukrų su cocoa gerai ištrinti (tai nenusistoją ant dugno). Paskui povaliai maišant pilt vandenį ir padėjus ant ugnies maišyt apie 5 minutes, vaktuojant, kad neužvirtų. Supilt pieną ir vėl maišyt vaktuojant vėl, kad neužvirtų.

Nukėlus nuo ugnies gerai plakt, kad pasidarytų ant viršaus putos. Supylus į puodukus duodant į stalą reikia gerai uždėti biskį išplaktos, saldžios smetonos.

Proletarė.

L.M.P.S. Reikalai**L. M. P. S. REIKALUOSE.**

L. M. P. S. 13 kuopa So. Boston, Mass. susirinkime, laikytame 5 d. birželio surado reikalingu paduoti įnešimą L. M. P. S. referendumui, kad "Moterų Balsas" būtų duodamas L. M. P. S. narėms už narines mokestis. Pamatuoja tuomi, kad duodant "Moterų Balsą" narėms, pritrauksime daugiau narių, sykiu skleisime ir apšvietą tarpe moterų, nes tuomet jos tėmys daugiau į L. M. P.

S. reikalus ir užsiinteruos moterų veikimu. Dabar pasirodo, kad tik viena iš penkių L. M. P. S. narių yra užsiprenumeravusi "Moterų Balsą".

Įnešimas antras: Panaikint leidimą knygų, nes mes tuos pačius klausimus galime gvildent populiariškiau per "Moterų Balsą". Šiaip jos naudos mažai atneša, o išlaidos nemažos. Kuomet manoma, kad visos spėkos būtų patrauktos prie gerinimo ir platinimo "Moterų Balso".

L. M. P. S. 13 kp. pirm. **M. Michelsonienė,**
Sekr. J. Sarapienė.

Jei kuri nors L. M. P. S. kuopa parems šiuos įnešimus bėgyje 40 dienų nuo pasirodymo organe, tuomet jis eis ant apkalbėjimo. Parėmimus ar pataisymus siųskit Centro Sekretorei.

Z. M. Puišiuotė, L. M. P. S. C. Sekr.

PATAISYMAS KLAIDOS.

Finansų sekretorės raporte įplaukų sutraukoj įvyko klaida. Praleista \$6.20 įplaukų už laimėjimo knygutes. Abelna įplaukų suma \$293.26 yra teisinga.

NUO ADMINISTRACIJOS.

L. M. P. S. A. 14 kp. iš Easton, Pa. aukavo \$5.00 iš izdo papildinimui "Moterų Balso". Puiškus pavyzdys. Jeigu kuopos taip smarkiai imsis už darbo ir platinti padidintą laikraštį, tai nėra abejonės, kad su laiku "Moterų Balsas" išaugs į didelį žurnalą.

Jau kelios L. M. P. S. A. kuopos pranešė, kad nutarė parsitraukti tam tikrą skaičių egzempliorių "Moterų Balso" platinimui kas mėnesį ir užsisakė L. M. P. S. A. išleistų knygų pardavinėjimui. Ką veikia kitos 40 kuopų? Pasiskubinkite draugės, nes reikalinga darbuotis dabar—tuojaus. Tai yra ne atidėliotinas darbas.

"Moterų Balsas" galima tikėtis bus greitai padidintas. Gal galėsime padidinti jį metų sukaktuvėms. Kaip Jūs jį draugės sutiksite? Sukaktuvių dienai lauksime daug naujų prenumeratų ir orderių pavienių numerių.

Ks. Baltrunytė, Adm.

Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor Mrs. K. Petrick. Manager Miss. K. A. Baltrunas. Subscription: \$1.00 a year; six months 55c; single copy 10c. Address: Moterų Balsas, 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.

Skaitykit "Mot. Balsą". Prenumerata metams \$1, pavienis num. 10c. Adresas: "Mot. Balsas" 229 N. 6th St. Philadelphia, Pa. Raštus siųskit: Mrs. K. Petrikenė, 214 Grand St., Brooklyn, N. Y.

PIRMA
LIETUVIŠKA

APTIEKA

LAWRENCE
IR APYLINKĖJ

Mediciną Galima Gauti, Kokia Tik Pasaulj Vartojama

**Atkreipkite atydą į šią vaistinyčią, kuri užlaiko viską,
o ypatingai šiuos vaistus**

Gyduolės nuo plaukų slinkimo, sustabdo galvos niežėjimą, išvalo pleiskaną iš galvos, duoda stiprumą plaukams. Gyduolės kaina 50c ir \$1.00. Plaukų stiprintojas 50c ir \$1.00
Shampoo ir plaukų stiprintojas 50c ir \$1.00.

PASIPUOŠIMUI ĮVAIRŲS REIKMENIS: Perfumai po 25c, 50c ir tt.
Francuzijos perfumai nuo \$1.50 iki \$5.00; puderiai, miltai ir įvairūs kiti pasipuošimo dalykai.

VARTOKITE LIETUVIŠKAS GYDUOLES:

Puplaiškės dėžukė25c
Bezdaį, dėžukė25c
Liepos žiedai, dėžukė25c
Ramunei, dėžukė25c
Čemeryčiai, dėžukė25c
Imbieras, dėžukė25c
Čobrelei, dėžukė25c
Iosuklė, dėžukė25c
Cincibiras, dėžukė25c
Trukzolės, dėžukė25c

Gumbazolė, dėžukė25c
Mėtų, dėžukė25c
Šalavijų, dėžukė25c
Cinamonų, dėžukė25c
Brelukų, dėžukė25c
Kmyonų, dėžukė25c
Šafronų, dėžukė25c
Anizių, dėžukė25c
Apynių, dėžukė25c
Kraujo valytojas \$1.00.

ir šimtai įvairių kitokių gydančių žolių galima gauti mūsų Aptiekoje.

(Jatul's) Tab. Tonic Comp. \$1.00, del kraujo ir abelno stiprumo
(Jatul's) "In Terra" Bitters Tonic \$1.00. Tas B. T. yra stiprintojas sistemos, nuo įvairių skilvio ligų ir skonį duoda prie valgio. Už 12 bonkų \$9.00, už 6 bonkas \$5.00, už vieną \$1.00.

Vienas iš kasdieninių vaistų: Nuo kosulio gyduolė užaugusiems po 25c, 50c ir \$1.00. Vaikams nuo kosulio 25c ir 50c.

Kokių tik Tamstoms reikia gyduolių, rasite pas mus. Adresuokite:

NATIONAL DRUG CO.
144 ELM ST., LAWRENCE, MASS.